

'Inzetten op': vage taal in nieuw akkoord

Joost Swanborn

publicist, www.taaldokter.nl

In het regeerakkoord wordt naar hartelust 'ingezet op'. Een formulering die vaak wordt gebruikt, vooral in overheidsland – maar wat de term precies betekent, is onduidelijk.

Ambtenaren en politici zijn dol op deze multifunctionele formulering. Ze gebruiken die om iets heel simpels uit te drukken, namelijk wat ze willen. Daarbij heeft de constructie een suggestie van daadkracht. Om die kracht bij te zetten, wordt 'inzetten op' regelmatig gebruikt in de fatale combinatie met de woorden 'ambitie' en 'keihard': „We hebben de ambitie in te zetten op vijftien procent minder CO₂-uitstoot.” „We gaan keihard inzetten op de aanpak van hangjongeren.” Hoe flinker geformuleerd, hoe minder het betekent. En hoe sterker die andere connotatie zich opdringt: 'gokken'.

De status van al dat inzetten op blijft onduidelijk. Als de regering 'inzet op alternatieven voor dierproeven', komen die alternatieven er dan? Of hoopt de regering dat alleen? Doet zij er alles voor wat in haar mogelijkheden ligt? Of 'spreekt' zij haar ambitie zo'n beetje 'uit in de richting van de burgers'?

Waarom is 'inzetten op' niet vervangen door 'willen'? Niet „Het kabinet zal inzetten op een wijziging van de EU-richtlijn”, maar „Het kabinet wil de EU-richtlijn veranderen”? De tekst wordt duidelijker, maar ook wat gewoontjes – en hier en daar wel zeer voor de hand liggend. En dat is precies de reden dat dit niet is gebeurd: 'willen' klinkt al snel te bescheiden, te veel zoals het is. Door dat enigszins ronkende, vage 'inzetten op' blijven ambities onduidelijk. Door het zo te zeggen, kan men minder makkelijk 'op de resultaten worden afgerekend', om het in overheidstermen te zeggen.

Gelukkig is taal niet altijd representatief voor beleid. Maar als de tsunami van 'inzetten op' in dit akkoord een representatieve voorbode is van het nieuwe landsbestuur, valt er weinig helderheid te verwachten. En dat is een gemiste kans.